

A2.11 służby ratunkowe

- Znaj nazwy służb ratunkowych w Twoim nowym kraju.
- Dzwonienie i doradzanie w sytuacjach awaryjnych.

Policja	<i>(Politie)</i>	Zagrożenie	<i>(Gevaar)</i>
Straż pożarna	<i>(Brandweer)</i>	Wzywać pomoc	<i>(Hulp inschakelen)</i>
Pogotowie	<i>(Ambulance)</i>	Udzielić pierwszej pomocy	<i>(Eerste hulp verlenen)</i>
Ratownik	<i>(Reddingswerker)</i>	Ranny / Ranna	<i>(Gewonde)</i>
Numer alarmowy 112	<i>(Alarmnummer 112)</i>	Ewakuacja	<i>(Evacuatie)</i>
Pomocy!	<i>(Help!)</i>	Wołać	<i>(Roepen)</i>
Zabrać do szpitala	<i>(Naar het ziekenhuis brengen)</i>	Ofiara	<i>(Slachtoffer)</i>

1. Scan de QR-code om de video te bekijken, of lees de tekst. (QR: Audio)

Gdy masz wypadek za granicą, najpierw zabezpiecz **miejsce wypadku**. Jeśli są **ranni**, od razu **wezwij pomoc** i zadzwoń na numery alarmowe. Zrób zdjęcia samochodów i miejsca zdarzenia, a *nagle* po zdarzeniu pamiętaj o zgłoszeniu sprawy na **policję** w wielu krajach. Idź do lekarza i zachowaj rachunki. Sprawdź **polisę**, bo EKUZ nie pokrywa transportu do Polski.

*Als je in het buitenland een ongeval hebt, beveilig dan eerst de **plaats van het ongeval**. Als er **gewonden** zijn, **bel hulp** dan meteen en bel de alarmnummers. Maak foto's van de auto's en de plaats van het incident, en direct na het incident moet je in veel landen niet vergeten de zaak bij de **politie** te melden. Ga naar een arts en bewaar de rekeningen. Controleer de **verzekeringpolis**, want de EHC dekt het transport naar Polen niet.*

1. Co trzeba zrobić, jeśli ktoś jest ranny?
 - a. Zadzwonić po pomoc.
 - b. Naprawić samochód na miejscu.
 - c. Pojechać dalej bez zatrzymania.
 - d. Zrobić zakupy w aptece i wrócić do hotelu.
2. Co może być konieczne w Niemczech i we Włoszech po wypadku?
 - a. Oddać prawo jazdy w hotelu.
 - b. Zgłosić wypadek policji.
 - c. Zadzwonić do banku.
 - d. Napisać e-mail do firmy ubezpieczeniowej przed rozmową z policją.

1-a 2-b

2. Grammatica: Tijdsaanduidingen in de verleden tijd: zwykle, nagle...

Tijdsaanduidingen helpen het aspect van het werkwoord te herkennen, omdat ze aangeven of een handeling herhaald werd of een tijd duurde (onvoltooid aspect), of eenmalig gebeurde en afgerond werd (voltooid aspect).

1. We gebruiken het onvoltooid aspect wanneer een handeling enige tijd duurde of zich herhaalde in het verleden.
2. We gebruiken het voltooid aspect wanneer een handeling afgerond werd of wanneer ze maar één keer werd uitgevoerd.

Aspekt niedokonyany (Onvoltooid aspect)	Aspekt dokonyany (Voltooid aspect)	Aspekt niedokonyany lub dokonyany (Onvoltooid of voltooid aspect)
Przez cały tydzień pracowaliśmy nad ważnym projektem. (<i>De hele week werkten we aan een belangrijk project.</i>)	Nagle samochód uderzył w drzewo. (<i>Plotseling botste de auto tegen een boom.</i>)	Nigdy nie spóźniłem się do pracy. (<i>Nooit ben ik te laat op het werk gekomen.</i>)
Często wzywaliśmy policję do naszych sąsiadów. (<i>Vaak belden we de politie voor onze burens.</i>)	Wreszcie zamieszkaliśmy bliżej centrum. (<i>Eindelijk zijn we dichterbij het centrum gaan wonen.</i>)	Podczas remontu mieszkaliśmy u rodziców. (<i>Tijdens de renovatie woonden we bij mijn ouders.</i>)
Dawniej pracowałem jako ratownik. (<i>Vroeger werkte ik als hulpverlener.</i>)	Pogotowie w końcu przyjechało. (<i>De ambulance is eindelijk aangekomen.</i>)	Ostatni raz widziałam cię trzy lata temu. (<i>De laatste keer zag ik je drie jaar geleden.</i>)
Co godzinę wychodził na papierosa. (<i>Elk uur ging hij een sigaret roken.</i>)	Pewnego dnia postanowiłem dołączyć do straży pożarnej. (<i>Op een dag besloot ik bij de brandweer te gaan.</i>)	Podczas interwencji policja zamknęła całą ulicę. (<i>Tijdens de interventie sloot de politie de hele straat af.</i>)
Zmienialiśmy samochód co dwa lata . (<i>We wisselden de auto om de twee jaar.</i>)	W pewnym momencie ktoś krzyknął „Pomocy!”. (<i>Op een bepaald moment riep iemand: „Help!”.</i>)	

1. _____ ktoś krzyknął „Pomocy!” i wszyscy pobiegli w stronę ulicy. (*Plotseling riep iemand „Help!” en iedereen rende in de richting van de straat.*)
 a. Przez cały tydzień b. Zwyckle c. Nagle d. Często
2. _____ czekaliśmy na pogotowie pod blokiem. (*De hele avond hebben we onder het flatgebouw op de ambulance gewacht.*)
 a. Przez cały wieczór b. Wreszcie c. Ostatni raz d. Nagle

1. Nagle 2. Przez cały wieczór

Herschrijf de zinnen (QR: AI+)

1. (Przez cały tydzień) ___ pracowałem nad raportem, bo mieliśmy dużo poprawek.

(De hele week werkte ik aan het rapport, omdat we veel correcties hadden.)

2. (Nagle) ___ autobus odjechał i musiałem wziąć taksówkę.

(Plotseling vertrok de bus en moest ik een taxi nemen.)

3. (Często) ___ dzwoniliśmy na infolinię, bo system często nie działał.

(Vaak belden we de helpdesk, omdat het systeem vaak niet werkte.)

1. Przez cały tydzień pracowałem nad raportem, bo mieliśmy dużo poprawek. **2.** Nagle autobus odjechał i musiałem wziąć taksówkę. **3.** Często dzwoniliśmy na infolinię, bo system często nie działał.

3.Oefeningen

1. Koppel de items die een verwante betekenis hebben.

a. Numer alarmowy 112	1. karetka pogotowia
b. Wzywać pomoc	2. prosić o pomoc telefonicznie
c. Udzielić pierwszej pomocy	3. telefon alarmowy 112
d. Pogotowie	4. pomoc rannej osobie

a-3 b-2 c-4 d-1

2. Bericht van de VvE: alarmnummers en meldingen (QR: Audio)

Vul de lege plekken in: wołał, 112, Policję, pogotowie, nagle, straż pożarną, zagrożenie

W razie wypadku na klatce schodowej lub na parkingu osiedlowym dzwoń pod numer (1) _____ . Jeśli jest pożar, wzywaj (2) _____ , a gdy ktoś jest ranny - (3) _____ . (4) _____ wzywaj także przy agresji lub kradzieży. Podaj dokładny adres, piętro i krótko opisz (5) _____ .

Wczoraj wieczorem (6) _____ zadymilo się w piwnicy. Jeden sąsiad (7) _____ o pomoc, bo nie mógł znaleźć wyjścia, a inny udzielił pierwszej pomocy osobie, która się przewróciła. Ratownik zabrał ranną do szpitala. Prosimy nie blokować wjazdu służbom.

Bij een ongeval in het trappenhuis of op de parkeerplaats van het wooncomplex bel je 112. Als er brand is, bel je de brandweer, en als iemand gewond is: de ambulance. De politie bel je ook bij agressie of diefstal. Geef het exacte adres, de verdieping en beschrijf kort het gevaar.

Gisteravond was er plotseling rook in de kelder. Eén buurman riep om hulp, omdat hij de uitgang niet kon vinden, en een ander verleende eerste hulp aan iemand die was gevallen. De hulpverlener bracht de gewonde naar het ziekenhuis. We vragen om de toegang voor de hulpdiensten niet te blokkeren.

(1) 112, (2) straż pożarną, (3) pogotowie, (4) Policję, (5) zagrożenie, (6) nagle, (7) wołał

1. Co trzeba powiedzieć przez telefon, gdy wzywasz pomoc na osiedlu i jakie służby są potrzebne w sytuacjach: pożaru i kradzieży?
-

3. Luister naar het audiofragment en kies het juiste antwoord. (QR: Audio)

Waar Onwaar

1. Osoba mówiąca zadzwoniła pod 112, ponieważ wyczuła dym i podejrzewała pożar.	☐	☐
2. Dyspozytor kazał mieszkańcom zostać w mieszkaniach i nie wychodzić na klatkę schodową.	☐	☐
3. Ratownik z pogotowia udzielił pomocy rannej osobie i przewiózł ją do szpitala.	☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Kies de juiste oplossing

1. Wczoraj w pracy nagle _____ telefon z numeru 112. *(Gisteren op het werk kreeg ik ineens een telefoontje van het nummer 112.)*
 a. mam b. miałem c. mieliśmy d. miałam
 2. Dawniej _____ ratownikiem i zwykle pomagałem przy drobnych wypadkach. *(Vroeger was ik hulpverlener en meestal hielp ik bij kleine ongelukjes.)*
 a. byłem b. byliśmy c. byłam d. jestem
 3. Podczas festynu często _____ osobom rannym, zanim przyjechało pogotowie. *(Tijdens het feest hielp ik vaak gewonde mensen, voordat de ambulance arriveerde.)*
 a. pomagałam b. pomagałem c. pomogłem d. pomagali
1. miałem 2. byłem 3. pomagałem

5. Rollenspel - dialogen (QR: Audio)

Wypadek na skrzyżowaniu

Świadek wypadku: *Pomocy! Na skrzyżowaniu Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej był wypadek. (Help! Op het kruispunt van Marszałkowska en Świętokrzyska is een ongeluk gebeurd.)*

Operator 112: *Proszę się uspokoić. Czy są ranni? Ile osób i czy widzi pan jakieś niebezpieczeństwo, na przykład ogień lub wyciek paliwa? (Blijf u alstublieft kalm. Zijn er gewonden? Hoeveel mensen en ziet u een gevaar, bijvoorbeeld vuur of een brandstoflek?)*

Świadek wypadku: *Tak, jedna osoba jest ranna, leży przy aucie i może być nieprzytomna. Widać wyciek płynu spod jednego z samochodów. (Ja, één persoon is gewond, ligt bij de auto en kan bewusteloos zijn. Er is een lek van vloeistof te zien onder een van de auto's.)*

Operator 112: *Dobrze, wysyłam pogotowie i policję. Proszę nie ruszać rannego, chyba że zagraża mu pożar - w takim wypadku proszę go bezpiecznie odsłonić i wołać ratowników. (Goed, ik stuur een ambulance en de politie. Raak de gewonde alstublieft niet aan, tenzij er brandgevaar is - in dat geval brengt u hem veilig in veiligheid en roept u de hulpverleners.)*

Świadek wypadku: *Zostaję na miejscu i będę czekać na służby. Czy mam komuś jeszcze pomóc? (Ik blijf ter plekke en wacht op de hulpdiensten. Moet ik nog iemand anders helpen?)*

1. Jakie służby wzywa świadek i dlaczego?
-

6. Spreken: vertaal en beantwoord (QR: AI+)

Nagle zobaczyłem/zobaczyłam, że... / Zadzwoiłem/Zadzwoiłam pod numer 112 i powiedziałem/powiedziałam, że... / Zwykle w takiej sytuacji wzywam pomoc i czekam na ratowników.

1. Jesteś świadkiem wypadku na ulicy w Polsce — co robisz najpierw i jaki numer alarmowy wybierasz?
2. Opowiedz krótko o sytuacji, kiedy nagle ktoś źle się poczuł i trzeba było wezwać pomoc - co się stało i jak zareagowaliście?

7. Schrijven: WhatsApp (QR: AI+)

Cześć, to Michał z 3. piętra. Jestem pod blokiem. **Nagle** rowerzysta przewrócił się przy przejściu i chyba ma rozbitą głowę. Jest przytomny, ale krwawi i mówi, że kręci mu się w głowie. Ktoś krzyknął „**Pomocy!**”. Ja nie wiem, czy dzwonić na **112** czy od razu na **pogotowie**. Możesz mi szybko napisać, co robić? I czy mamy **wezwać policję**?

Schrijf een passende reactie: *Na twoim miejscu od razu zadzwonił(a)bym na 112 i powiedział(a), że... / Jeśli jest ranny i krwawi, niech ktoś... / Jeśli zrobiło się niebezpiecznie, lepiej...*

Belangrijke werkwoorden

Mieć (*hebben*)

Czas przeszły

miałem/miałam

miałeś/miałaś

miał/miała/miało

mieliśmy/miałyśmy

mieliście/miałyście

mieli/miały

Być (*zijn*)

Czas przeszły

byłem/byłam

byeś/byłaś

był/była/było

byliśmy/byłyśmy

byliście/byłyście

byli/były

Pomagać (*helpen*)

Czas przeszły

pomagałem/pomagałam

pomagałeś/pomagałaś

pomagał/pomagała/pomagało

pomagaliśmy/pomagałyśmy

pomagaliście/pomagałyście

pomagali/pomagały

Wołać (*roepen*)

Czas przeszły

wołałem/wołałam

wołałeś/wołałaś

wołał/wołała/wołało

wołaliśmy/wołałyśmy

wołaliście/wołałyście

wołali/wołały